

הלב היהודי שלא חדל לפעום

Category: בשלח, שמות

שלושה יהודים מפורסמים שנפטרו לאחרונה מספרים את סיפורו של עם-ישראל בדור האחרון: למרות המצג החיצוני, לכל יהודי קיימת בלב אהבה עזה לעם וליהדות. מה שנותר לנו הוא לעזור ולגלות אותה, וכך נתחזק גם אנחנו.

כש-RBG הייתה 'ראבי'?

לאחרונה נפטרו שלושה יהודים אמריקאים מאוד מפורסמים. בערב ראש השנה נפטרה שופטת בית המשפט העליון רות ביידר גינסבורג, לפני כמה שבועות נפטר הפילנתרופ הידוע שלדון אדלסון, והשבוע נפטר איש התקשורת השדרן לארי קינג.

מהו המכנה המשותף לששתם? (שאלה לקהל)

ששתם חיו עד גיל 87. אבל כשמתבוננים בהיסטוריה שלהם מגלים שהם חולקים מכנה משותף רחב ועמוק יותר.

מיד אחרי פטירתה של רות ביידר גינסבורג הייתה כתבה ב'גארדיאן' הבריטי על חייה ושם כתבו שבגיל 17 היא עזבה את היהדות.

מיד התחוללה סערה, הרבה יהודים מחו על הדברים וטענו שאדרבא, היא הייתה גאה ביהדותה. על דלת המשרד שלה בבית המשפט העליון הייתה קבועה מזוזה מכסף, והיא גם נלחמה על-כך שביט המשפט לא יעבוד בימים הנוראים. העיתון התנצל ותיקן שהיא עזבה את שמירת המסורת אבל לא את היהדות.

לאחרונה התברר שגם הקשר שלה עם המסורת לא נותק. השופטת נולדה וגדלה בברוקלין והוריה היו יהודים מסורתיים. אמא שלה הייתה מדליקה נרות שבת, ולפני פסח הייתה מחליפה את כל הכלים במטבח ומעלה מהבייסמנט את כלי פסח וכו'.

הוריה היו שייכים לקונסרבטיבים והיא למדה בהיברו סקול. בחודשי הקיץ היא הלכה לקעמפ יהודי, וכשבגרה היא המשיכה בקעמפ כמדריכה. השם שנתנו לה בקעמפ היה 'ראבי' בגלל שהיא זאת שהייתה נותנת את הדרשות בשבת. בגיל 17 אמא שלה נפטרה ואז היא התרחקה מהמסורת והתמסרה לקריירה שלה. וכך עברו שנים רבות.

בשנת 2003 השליח הרב נתן גוראריה שלי השליח בבופלו ניו-יורק יצר קשר מסיבות שונות עם שופט בית המשפט העליון אנטוני סקאליה שלא היה יהודי אבל העריך והתעניין מאוד ביהדות,

והוא קישר אותו עם שני השופטים היהודיים סטיבן ברייאר ורות ביידר גינסבורג. כך קרה שהרב נתן גוראריה נפגש איתה במשרדה. בפגישה היא הביאה לתשומת לבו שיש לה מזוזה בדלת המשרד, ובכלל קבלה אותו מאוד יפה.

מאז נוצר קשר בין השנים. לכבוד כל חג הרב גוראריה היה שולח משהו יהודי לשופטת. לקראת חג הפסח הוא שלח מצה שמורה, לפורים משלוח מנות וכו', וכל פעם היא הייתה מודה לו במכתב בכתב ידה שנכתב על הבלנק של בית המשפט העליון. באותם מכתבים מתגלה עד כמה היא הייתה קשורה למסורת.

באחת הפעמים שהיא קבלה מצה שמורה היא כתבה: "המצה הכי טובה בעולם התקבלה בזמן הנכון לכבוד פסח, אני אביא את זה איתי לסדר המשפחתי² זהו זמן שמעורר זיכרונות על הסדר בבית של סבי וסבתני, ועל הכלים שאימי הייתה מעלה מהבייסמנט שהיו מאוד חביבים עלי".

כשהיא קיבלה מהשליח מנורה לחנוכה היא כתבה: "אמי תחייד אם היא תדע שאני מדליקה נרות ואומרת את הברכה. זה היה משהו מאוד מיוחד אצלנו בבית. חנוכה היה חג שמח בשבילנו, גם בגלל שסבי היה מחלק דמי חנוכה לכל הנכדים. כולנו מהגדול ועד הקטן עמדנו בתור כדי לקבל דמי חנוכה ממנו".

בשנים המאוחרות של חיה בפרט אחרי שבעלה נפטר היא התחילה להרצות בפני קבוצות של יהודים בעולם ובישראל, והיא התבטאה כמה פעמים כמה היהדות והמסורת חשובה לה.

ה'לא מאמין' שהקפיד על כשרות

לארי קינג שנפטר השבוע צוטט בעיתונים כאומר שהוא לא אדם מאמין. בפועל, לאיש הזה היה קשר חם מאוד עם השליח הרב שלמה קונין שי' בקליפורניה, ובמשך כמה שנים הוא הנחה את אירוע ה'טלטון' של חב"ד והחבר'ה שם גם הניחו איתו תפילין כמה פעמים. אבל הקשר שלו עם חב"ד התחיל הרבה קודם.

לארי קינג (כמו השופטת) גם הוא נולד בברוקלין למשפחה אורתודוקסית. בגיל תשע אביו נפטר ואימו הייתה כל-כך עניה שלא היה לה כסף לקנות לו משקפיים. הוא סיפר שזה היה מישהו מחב"ד שקנה לו משקפיים.

בנוסף לכך הוא התבטא פעמים רבות שהוא מאוד אוהב את החגים היהודיים, כמו פסח, וכשמגיע ראש השנה ויום כיפור אלו ימים רציניים אצלו. הוא גם ביקר בישראל ואמר שהייתה לו הרגשה נפלאה בירושלים.

מה שמעניין הוא שהוא לא היה מסוגל לאכול בשר בחלב. מקטנות הוא למד בבית שלא מערבים בשר בחלב וזה השפיע עליו עד היום האחרון.

היהודי שלישי הוא שלדון אדלסון. הוא לא נולד בברוקלין אלא בבוסטון בשכונה מאוד יהודית. בשנת 1990 כשהוא פגש את אשתו מרים שהיא ישראלית במקור אפשר לומר שהוא שוב גילה את יהדותו.

באותו זמן שהוא היה בקשרי שידוכין איתה נוצר קשר עם השליח הרב אלתר בוקעט שי'. יום אחד הרב בוקעט אמר לו שהוא רוצה לתת לו ולאשתו לעתיד מתנה מאוד מיוחדת לכבוד החתונה, אבל בתנאי שהוא ייתן את הסכמתו למתנה לפני שהוא יספר לו מהי.

בסופו של דבר הוא הסכים, ואז הוא גילה לו שהוא רוצה לקחת את שניהם לקבל ברכה מהרבי במעמד חלוקת הדולרים. שבועיים לפני החתונה, בקיץ 1991 הם טסו לניו-יורק. בעת הטיסה שלדון אמר שהוא לא מבין את זה: הם טסים עד ניו-יורק לפגישה שיכולה לקחת רק כמה שניות?

ברכה כפולה

כשהוא הגיע ל770 הרבי בירך אותו לרגל החתונה שלו ואז כלתו מרים ביקשה מהרבי שיברך אותה בילד. הרבי הגיב: "למה לשון יחיד? שיהיה אח ואחות!", ונתן להם שני דולרים נוספים בשביל הילדים שייוולדו.

גברת אדלסון הייתה אז כבר בת 46. בגיל 51 נולד לה בנה הראשון, אדם, ובגיל 53 בנה השני, מתן. השליח הרב שייע ארליג מלאס וגאס סיפר שכל השנים הם הודו לרבי על-כך שהוא בירך אותם בשני בנים.

מאז שלדון אדלסון הפך אולי לפילנתרופ הכי גדול בעם היהודי. הוא הקים את בית ספר היהודי של חב"ד בלאס וגאס, תרם 25 מיליון דולר למוזיאון השואה יד ושם, וב-15 השנים האחרונות הוא תרם 150 מיליון דולר לפרויקט 'תגלית' שמביאים צעירים יהודים לבקר בישראל. כל אחד שילדיו נסעו לישראל נהנה מהתרומה שלו. כשהוא נפטר הוא ביקש להיטמן בהר הזיתים בירושלים.

המכנה המשותף של שלשת האנשים האלו זה שהם מספרים לנו את הסיפור על העם היהודי בדור האחרון. לא משנה מי הם ומה הם עמוק בלב יש לכל יהודי קשר עם הקב"ה, עם ישראל ומסורת ישראל.

וזה מביא אותנו לפרשת השבוע בשלח. בפרשתנו מסופר על קריעת ים סוף ולאחריה שירת הים, ולכן השבת נקראת 'שבת שירה'. מיד לאחרי זה התורה מספרת (מסוף פרק טו ואילך) שבני ישראל הלכו "שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים", וכשהם סוף-סוף מצאו מים הם היו מרים, ואז הם התלוננו למשה "מה נשתה?!", "ויצעק משה אל ה' ויורהו ה' עץ וישלך אל המים וימתקו המים".

עבר חודש מאז שהם יצאו ממצרים והמצות שהם הוציאו איתם ממצרים נגמרו ואז שוב התלוננו מה נאכל. הקב"ה אומר למשה שהוא ימטיר להם לחם מן השמים, זה 'המן', ותודה לא-ל גם הבעיה הזאת באה על פתרונה.

לא עבר הרבה זמן ואנו קוראים שעם ישראל הגיע לרפידיים "ואין מים לשתות העם וירב העם עם משה ויאמרו תנו לנו מים ונשתה", הם התלוננו: "למה זה העליתנו ממצרים ויצעק משה אל ה' לאמר מה אעשה לעם הזה עוד מעט וסקלוני".

זה כבר המשבר השלישי. משה דאג שאולי הפעם מרוב כעס הם יסקלו אותו. "ויאמר ה' אל משה עבור לפני העם ומטך קח בידך והלכת והכית בצור ויצאו ממנו מים ויעש כן משה".

אוצר של אמונה

על המילים "עבור לפני העם" אומר רש"י "וראה אם יסקלוך למה הוצאת לעז על בני" (בשלח יז, ה). הקב"ה אמר למשה הבנים שלי בני ישראל האהובים הם לעולם לא יעשו כזה דבר. עמוק בלב הם אוהבים אותך ורוצים לעשות את רצון ה'.

אותם שלשה יהודים מוכיחים את מה שהרבי חזר ואמר תמיד, שבתוך כל יהודי ישנו אוצר של אמונה, אלא שצריכים רק לקרב אותו ולעזור לו לגלות בתוכו את האוצר הנפלא הזה, וכשעוזרים ליהודי אחר לגלות את הקשר שלו עם היהדות, גם אנחנו יוצאים יותר מחוזקים וקשורים לקב"ה.